

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. IX.21.436/2010/6. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Dr. Giba Tibor ügyvéd által képviselt **felperesnek**, Dr. Csete Ibolya ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jelzálogjogból való kielégítés tűrése iránt a Fővárosi Bíróságnál 4.P.23.471/2008. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.685/2009/12. számú ítéletével befejezett perében az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán 2011. január 25. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.685/2009/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 880.000 (Nyolcszáznyolcvanezer) forint felülvizsgálati perköltséget, és az államnak az adóhatóság felhívására 2,435.800 (Kétmillió-négyszázharmincötezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az alperest a hollandiai honosságú R H B.V. alapította 1997-ben. A 2001. november 16-án kelt adásvételi szerződéssel a perben nem álló S B.V. megvásárolta a R H B.V. tulajdonában álló alperesi 100 %-os üzletrészt 1,275.000 NLG vételárért. A vevő a vételárból 500.000 NLG-t a felperes által a 2001. november 16-án kötött kölcsönszerződés szerint részére nyújtott kölcsönből vállalta kiegyenlíteni. Az adásvételi szerződés mellékletét képező kölcsönszerződésben az adós a tartozást negyedévenként esedékes 25.000 NLG részletekben vállalta megfizetni.

A kölcsönszerződés 5. pontjában rögzítették, hogy annak biztosítására az alperes jelzálogjogot alapít a felperes javára a tulajdonában álló, a t-i ipartelep ingatlanra. A zálogjog alapítását is tartalmazó kölcsönszerződést az alperes nevében is aláírták, ez a jelzálogjog azonban az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nem nyert.

A cégjegyzékben a S B.V-t 2002. január 15-én az alperes 100 %-os üzletrésznének tulajdonosaként feltüntették, és ekként tartották nyilván 2005. november 15-éig. A cég jelenlegi tulajdonosai L G és dr. S A. 2006. január 11-étől a cég nevét változtatták.

Tekintve, hogy Hollandia időközben az euro övezet tagja lett a kölcsön összege 226.890 euróra változott, amelyből az adós 2002. március 28-a és 2003. június 30-a között kamatokkal együtt 56.723,53 eurot törlesztett. Ezt követően fizetési kötelezettségének nem tett eleget, 2005-ben felszámolás alá került.

A már ismertetett kölcsönszerződés biztosítására az alperes a felperessel 2003. szeptember 26-án kötött jelzálogszerződésben 226.890 euró és járulékaik erejéig jelzálogjogot alapított a felperes javára a tulajdonában álló, a t-i ingatlanra. Az illetékes földhivatal a jelzálogjogot a felperes javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte.

A felperes a 2008. június 24-én előterjesztett, utóbb módosított keresetében annak tűrésére kérte az alperest kötelezni, hogy a jelzálogjoggal terhelt fenti ingatlanból a még fennálló 170.168 euro és annak 2003. október 1-jétől járó kamata iránti követelését kielégítse.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Vitatta, hogy az üzletrész adásvételi szerződés, valamint a kölcsönszerződés érvényesen létrejött. Állítása szerint a szerződéseket az egyes cégek részéről nem arra jogosultak (álgépviselők) írták alá. Másodsorban azzal védekezett, hogy a kölcsön a felperes részéről nem került folyósításra.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 4. P.23.471/2008/9. számú ítéletével kötelezte az alperest annak tűrésére, hogy a perbeli ingatlanból a felperes a 170.166,47 euro tőke és annak 2003. október 1-jétől járó évi 7 % kamata iránti követelését kielégítse.

A Fővárosi Ítéltábla a 14.Gf.40.685/2009/12. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és osztotta annak jogi következtetéseit is. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a feleket megfelelően tájékoztatta a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről, továbbá helytállóan mérlegelte a felek által rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat is. Hangsúlyozta, hogy az alperes fellebbezéséhez csatolt számos okirat és írásbeli nyilatkozat egy kivételével már az elsőfokú eljárás befejezése előtt keletkezett, azok perbeli felhasználásával az alperes indokolatlanul késlekedett, ezért azokat a másodfokú eljárásban a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése szerint nem lehetett figyelembe venni.

A kölcsönszerződés megkötésénél az alperesek nevében eljáró személyek részére adott meghatalmazást aláíró G.P.J. Ligtenberg írásbeli nyilatkozata, amely szerint a meghatalmazás aláírása nem tőle származik, nem alapozza meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét tekintve, hogy az alperes e szerződésnek nem volt alanya.

Az alperes által a másodfokú eljárásban előterjesztett elévülési kifogást érdemben vizsgálta, azonban arra a következtetésre jutott, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az elévülést megállapítani nem lehet. Bizonyítékként e körben is csak az kerülhet felhasználásra a másodfokú eljárásban, amelyet a fél az elsőfokú eljárásban már a bíróság rendelkezésére bocsátott, avagy azok a bizonyítékok, amelyek az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutottak az elévülési kifogást előterjesztő fél tudomására. A kölcsönszerződésre - ezáltal a kölcsönkövetelés elévülésére - a felek által kikötött holland jogot az alperes nem bizonyította, az erre irányadó jogi normát meg sem jelölte, az elsőfokú eljárásban feltárt egyéb bizonyítékok pedig az elévülés bekövetkeztének bizonyítására nem elégségesek.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben mindkét fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 252. §-ának (3) bekezdésében és 253. §-ának (3) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Előadta, hogy a felperes jogi képviselője a másodfokú tárgyaláson csatolta a per vitelére szóló ügyvédi meghatalmazását, amelyet a másodfokú bíróság elfogadott. A meghatalmazás Ügyvédi Iroda nevére szólt. Ugyanakkor a fellebbezési tárgyaláson a felperes képviselőjében dr. G G ügyvéd jelent meg, aki nem tagja a fenti ügyvédi irodának, és helyettesítésre szóló meghatalmazást sem csatolt, így "a felperes által újból benyújtott meghatalmazás is érvénytelen."

Előadta, hogy az alperes "felvetette a felperesi perbeli legitimáció hiányát", azonban ezt sem teljes mértékben vizsgálta a másodfokú bíróság. 2003-ban a jelzálogszerződés földhivatalhoz történő benyújtásakor a cégkivonatban az állt, hogy a felperes "végelszámolás" alatt áll.

Hivatkozott arra, hogy a 2010. április 26-án kelt fellebbezés kiegészítésében előadta, miszerint a felperes a S B.V. felé fennálló követelését 2002. május 24-e előtt már engedményezte. Ezt a körülményt már az elsőfokú eljárásban is előadta. Az engedményezést bizonyítja "K által írt fax", de S Y alpereshez írt levele is miszerint a felperesnek semmiféle követelése nincs az alperessel szemben. A felperes tehát az elsőfokú eljárásban a kölcsön nyújtás tényét nem tudta bizonyítani.

Tekintve, hogy a kölcsönszerződésre a holland jog az irányadó, nincs bizonyítva, hogy a kölcsönszerződés az irányadó jog szerint érvényesen létrejött.

Előadta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezéshez csatolt bizonyítékokat nem vizsgálta, mert álláspontja szerint nem "az elsőfokú eljárás után" kerültek az alperes birtokába "ami nem igaz".

Állította, hogy "beruházási hitelről" nem volt korábban tudomása, banki bizonylatokkal igazolta, hogy azokat kifizette, tehát tartozása valójában nem is állt fenn.

Sérelmezte, hogy az elévülés bekövetkezését a másodfokú bíróság nem vizsgálta.

Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés 8. pontja szerint a SN Holding cég az adóssal egyetemlegesen felelt a perbeli tartozásért, ezt azonban a bíróság az alperes indítványa ellenére nem vizsgálta.

Előadta, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban jelezte, hogy az alapszerződés érvénytelen, az aláírások és meghatalmazások miatt.

Végezetül hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalás berekesztése előtt csupán figyelmeztette a feleket a berekesztés tényére, azonban nem hívta fel nyilatkozattételre avonatközásban, kívánnak-e még valamit előadni, és ezzel megsértette a Pp. 145. §-ának (2) bekezdését.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.--

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Alaptalanul állította az alperes, hogy a felperesnek a másodfokú eljárásban becsatolt ügyvédi meghatalmazása érvénytelen.

Az iratokhoz 1/F/2. sorszám alatt csatolt, közjegyzői hitelesítéssel ellátott felperesi cégjegyzékből megállapítható, hogy 2008. április 14-én a felperes létező cég volt, képviselőjét S Y úr látta el, aki a cég nevében önálló aláírási joggal rendelkezett. A másodfokú eljárásban becsatolt meghatalmazást is S Y úr írta alá a felperes nevében. Arra nem merült fel adat, hogy 2008. április 14-e és a meghatalmazás aláírása közötti időtartam alatt nevezett képviselői joga megszűnt volna, erre az alperes maga sem hivatkozott. A 2010. május 4-én kinyomtatott céginformáció szerint nevezett változatlanul a cég egyedüli, önálló cégjegyzésre jogosult képviselője volt. A meghatalmazás megfelelt a Pp. 69. §-ának (1) és (3) bekezdésében írt követelményeknek. A másodfokú bíróságnak a felperes jogi képviselőjére vonatkozó szabályszerű meghatalmazás tehát rendelkezésre állt.

Annak nem volt jogi jelentősége, hogy a fellebbezési tárgyaláson az eljáró ügyvédként kijelölt dr. G T ügyvéd, illetve az ügyvédi iroda más tagja nem jelent meg. A felperes képviselőjében dr. G G ügyvéd jelent meg, aki nem a meghatalmazott ügyvédi irodában tevékenykedik. Az iratokhoz 2/F/1. sorszám alatt csatolt ügyvédi meghatalmazáson található nyilatkozat szerint a felperes jogi képviselőjét ellátó ügyvédi iroda időbeli és egyéb korlátozás nélkül meghatalmazást adott dr. G G ügyvédnek a jelen perben az ügyvédi iroda helyetteseként való eljárásra. E meghatalmazás szövege ugyan pontosításra került, nevezett helyettesítési meghatalmazása azonban a felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltak szerint is mindvégig fennmaradt, így a felperes képviselete szabályszerű volt.

A felperes képviseletével összefüggésben az alperes felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy már fellebbezésében hivatkozott arra, miszerint a jelzálogszerződés földhivatali benyújtásakor a felperesi cég végelszámolás alatt állt. E vonatkozásban a Legfelsőbb Bíróság utal a később kifejtendőkre, hogy ennek az állításnak a vizsgálatát a Pp. 235. §-a kizárta. Ezen túlmenően rámutat arra, hogy ha a felperes végelszámolás alatt állt és más személy volt jogosult képviseletére ez a jelzálogszerződés időpontjában bírt volna jelentőséggel.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy már az elsőfokú eljárásban bejelentette a perbeli követelés 2002. május 24-e előtt történt engedményezését. Az elsőfokú eljárás iratai között ilyen bejelentés nem lelhető fel, erre az alperes sem az előkészítő irataiban, sem a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozataiban nem hivatkozott. Amennyiben az erre irányuló nyilatkozata tévedés folytán nem került jegyzőkönyvbe, úgy a Pp. 118. §-ának (2) bekezdése szerint kérhette volna a jegyzőkönyv kiegészítését. Ilyen irányú kérelmet azonban az elsőfokú eljárásban az alperes nem terjesztett elő. A fellebbezés 2010. április 28-án előterjesztett kiegészítéséhez csatolta a K úr által küldött e-mailek másolati példányát. A felperes tagadásával szemben ezen okiratok nem bizonyítják az engedményezés megtörténtét, ezért az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a felperes már nem jogosultja a per tárgyát képező, jelzálogjoggal biztosított követelésnek.

Az alperes következetesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek az alperessel szemben követelése nem állt fenn. A bizonyítékokat az elsőfokú bíróság mérlegelési körébe vonta és helytállóan állapította meg, hogy a felperes nevében 2003. május 1-jén S Y úr által írt levél nem bizonyította, miszerint a perbeli kölcsön nem került folyósításra. Az alperes a kölcsönszerződésnek nem volt alanya, annak adósa az időközben felszámolás folytán megszűnt S B.V. volt, ezért ha volt a felperesnek 2002. december 31-én a perbehozott kölcsönszerződésből eredő követelése, az nem az alperessel, hanem a fenti céggel szemben állt fenn. Ugyanakkor a

csatolt levél azt nem bizonyítja, hogy a fenti céggel szemben a felperesnek nem volt követelése.

Az alperes 2003. szeptember 26-án vállalt jelzálog-kötelezettséget a kölcsönkövetelés biztosítására. A jelzálog-kötelezettség vállalása nem azt jelentette, hogy az alperessel szemben a biztosított kölcsön megfizetésére tarthatott igényt a hitelező, a jelzálogkötelezett, a jelzálogszerződésre irányadó Ptk. 251. §-a szerint csupán a biztosított követelésnek a zálogtárgyból való kielégítése túrésára kötelezhető. Ezért nincs jelentősége, hogy az alperesnek állt-e fenn tartozása 2002-ben a felperes felé.

A bizonyítékoknak a Pp. 206. §-a szerinti helyes mérlegelésével állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes sikerrel bizonyította a kölcsön folyósítását. Maga a jelzálogszerződés tartalma, az abban foglalt alperesi nyilatkozat, az adós részéről hosszú időn keresztül történő törlesztések, a jelzálogjognak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése, továbbá az a körülmény, hogy az alperes a bejegyzést évekig nem kifogásolta a folyósítás megtörtént támasztják alá.

Az, hogy a kölcsönszerződés, illetőleg az "alapszerződés" a holland jog szerint létre jött-e avagy sem, nem a jelen per tárgya, a szerződésekben a felek a holland jog alkalmazását és holland bíróság eljárását kötötték ki. A Hollandiában ezzel összefüggésben kezdeményezett peres eljárásra az alperes először a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott, mely előadása, az előadását alátámasztandó bizonyítékok figyelemmel a Pp. 275. § (1) bekezdésében írtakra, a felülvizsgálati eljárásban nem voltak figyelembe vehetők.

Helytállóan alkalmazták az eljáró bíróságok a bizonyításra vonatkozó, a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében írt rendelkezéseket is. Az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a jelzálogjoggal biztosított követelés milyen összegben áll fenn a jelzálogjog érvényesítésének időpontjában. A jelzálogjog jogosultja nem köteles az egyenes adós teljesítéséért készfizető kezességet vállaló személlyel szemben az igénye érvényesítését a jelzálogjog érvényesítését megelőzően megkísérelni, ezért az eljáró bíróságoknak nem kellett vizsgálniuk, hogy történt-e a jelzálogjog alapítása mellett harmadik személy részéről egyéb biztosíték nyújtása, nevezetesen készfizető kezesség vállalás.

A másodfokú bíróság az eljárási szabályok helyes értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem volt elzárva bizonyítékai előterjesztésének lehetőségétől, kellő határidő állt rendelkezésére a bizonyítékai csatolására, egyébként is e célból határidő hosszabbítást nem kért. Az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztésére a Pp. 145. §-a (2) bekezdésének megfelelően került sor a jegyzőkönyv tanúsága szerint.

A másodfokú bíróság ugyancsak a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el, amikor azon fellebbezési eljárás során csatolt okiratokat, melyek korábbi keltűek voltak mint az elsőfokú ítélet nem tette vizsgálat tárgyává. Ezek vonatkozásában az alperesnek legalább valószínűsítienie kellett volna, hogy ezen dokumentumok beszerzése csak az elsőfokú ítélet meghozatala után volt lehetséges és ennek mi volt az oka. Ilyen előadás hiányában eljárási szabálysértés nélkül hagyta figyelmen kívül a másodfokú bíróság a fellebbezéshez csatolt új bizonyítékokat, mivel az volt az álláspontja, hogy az alperes bizonyítékai előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedett. Ezt cáfoló érdemi előadást az alperes felülvizsgálati kérelmében sem tett. G.P.J. L nyilatkozatát pedig helytállónan értékelte a másodfokú bíróság.

Iratellenes a felülvizsgálati kérelem azon előadása, hogy a másodfokú bíróság az alperes elévülési kifogásával érdemben nem foglalkozott. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján az elévülési kifogást nem találta alaposnak, az érveit a felülvizsgálati kérelem nem támadja, így az elévülés kérdésével érdemben a Legfelsőbb Bíróságnak foglalkoznia nem kellett.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.685/2009/12. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni.

A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint az alperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

Budapest, 2011.január 25.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,**

Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

(PBné)